

Treasurystatuut

R&B Wonen

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Leeswijzer.....	3
3. Doel van het Treasuryfunctie.....	3
4. Positionering van het treasurystatuut.....	4
5. Reikwijdte treasurystatuut.....	4
6. Vaststelling treasurystatuut.....	4
7. Algemene uitgangspunten.....	4
8. Externe bepalingen.....	6
9. Administratieve organisatie en interne beheersing.....	6
10. Functiescheiding.....	6
11. Treasurycommissie.....	6
12. Takkenpakket treasuryfunctie.....	7
13. Financiële beleidscyclus.....	8
14. (meerjaren)Begroting en treasuryjaarplan.....	8
15. Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.....	9
16. Jaarverslag.....	12
17. Het sturingsmodel voor treasury.....	12
18. Risicomanagement.....	12
19. Het renterisico.....	12
20. Het beschikbaarheidsrisico.....	13
21. Het liquiditeitsrisico.....	14
22. Het tegenpartijrisico.....	15
23. Uitgangspunten financiering.....	15
24. Financiering met WSW-borging.....	15
25. Financiering zonder WSW-borging.....	16
26. Financiële derivaten.....	17
27. Beleggingen en collegiale leningen.....	18
28. Liquiditeitenbeheer.....	19

1. Inleiding

Het treasurystatuut vormt voor R&B Wonen het toetsingskader voor haar activiteiten en besluiten in het kader van de treasuryfunctie. Die treasuryfunctie omvat het geheel van verantwoordelijkheden gericht op:

- het beheer van geldmiddelen, waaronder wordt verstaan: liquiditeitenbeheer, saldobehoor, geldstromenbeheer en bankrekeningbeheer;
- het beheer van rente-, beschikbaarheids- en liquiditeitsrisico's en van risico's die tegenpartijen met zich mee kunnen brengen;
- financiering: het aantrekken van vreemd vermogen voor de corporatie;
- het beheersen van de financieringslasten binnen eigen vastgestelde en extern opgelegde risicokaders;
- beheer van financiële derivaten.
- beheer van beleggingen.
- het onderhouden van goede relaties met stakeholders (onder andere banken, financiers en WSW) die voor de uitoefening van de treasuryfunctie relevant zijn.

2. Leeswijzer

Hoofdstuk 1 gaat in op de achtergrond, doel van de treasuryfunctie en de reikwijdte van het treasurystatuut. Hoofdstuk 2 gaat over de algemene uitgangspunten en de wettelijke bepalingen. Hoofdstuk 3 gaat in op de administratieve organisatie en de interne beheersing. Vervolgens gaat hoofdstuk 4 kort in op het sturingsmodel. Hoofdstuk 5 gaat over de risicomangement rond treasury. Hoofdstuk 6 ten slotte gaat in op de treasuryactiviteiten zelf (leningen, beleggingen, derivaten en liquide middelen).

3. Doel van het Treasuryfunctie

De treasuryfunctie is ondersteunend aan de realisatie van de volkshuisvestelijke doelstellingen en het op transparante wijze borgen van de financiële continuïteit. De financiële continuïteit van R&B Wonen wordt in samenhang met haar verbonden onderneming (Maatschappelijke Ontwikkelings Maatschappij Zeeland B.V.) beschouwd.

De treasuryfunctie is dan ook geen winstgerichte functie. R&B Wonen heeft de volgende doelstellingen voor de treasuryfunctie geformuleerd:

- het waarborgen van de financiële continuïteit;
- het verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten (zowel geld- als kapitaalmarkt) tegen acceptabele condities;
- het optimaliseren van renteresultaten (baten en lasten) rekening houdend met de wettelijke kaders;
- voldoende liquide zijn en daardoor in staat zijn liquiditeitsrisico's op te kunnen vangen;
- het beschermen van het vermogen en resultaten tegen ongewenste financiële risico's;
- zorg dragen voor (kosten)effectief en efficiënt betalingsverkeer;
- voldoen aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

4. Positionering van het treasurystatuut

Het treasurystatuut is onderdeel van het toezichtskader van de raad van commissarissen (RvC). Het reglement financieel beleid en beheer bevat bepalingen waarbinnen de treasuryfunctie actief is. In het treasurystatuut worden de doelstellingen, de governance, de planning en control, de interne organisatie, het risicomanagement, verantwoordingskader en het normenkader rondom de treasuryfunctie beschreven.

5. Reikwijdte treasurystatuut

Dit statuut geldt zowel voor R&B Wonen als voor de verbonden ondernemingen conform de wettelijke bepalingen opgenomen in de Woningwet en het reglement financieel beleid en beheer.

6. Vaststelling treasurystatuut

Het treasurystatuut omvat de lange termijn richtlijnen voor de treasuryfunctie en wordt minimaal elke drie jaar geactualiseerd. Indien veranderende wet- of regelgeving doorwerkingen hebben op de inhoud van dit statuut, hebben die veranderingen in principe voorrang op de uitgangspunten opgenomen in het treasurystatuut. Het treasurystatuut zal dan zo spoedig mogelijk worden aangepast, zodat deze zich verhoudt met de nieuwe regelgeving. Het treasurystatuut wordt vastgesteld door het bestuur, en ter goedkeuring voorgelegd aan de RvC. Het onderhoud van het treasurystatuut is opgedragen aan de manager Bedrijfsvoering.

7. Algemene uitgangspunten

De uitgangspunten voor de treasuryfunctie zijn:

Algemene uitgangspunten en wettelijke bepalingen:

- de bepalingen in het reglement financieel beleid en beheer zijn leidend;
- treasuryactiviteiten hebben geen winstoogmerk en beogen geen extra geldstromen te creëren. Het gaat primair om evenwicht te vinden tussen continuïteit van de financiering in relatie tot de daarmee gepaard gaande kosten (rentelasten), secundair het realiseren van rendement op beleggingen;
- de houding van R&B Wonen is defensief en risicomijdend;
- er moet niet alleen worden gehandeld naar de letter maar ook naar de geest van dit statuut en vigerende wetgeving;
- incidentele beoogde afwijkingen van dit statuut dienen altijd schriftelijk onderbouwd aan het bestuur te worden voorgelegd en vooraf door de RvC te worden goedgekeurd.

Administratieve organisatie en interne beheersing:

- de RvC toetst, of laat toetsen, dat de uitgevoerde transacties jaarlijks aan het mandaat, zoals voortvloeiend uit het treasuryjaarplan en maximumbedragen uit hoofde van bestuurlijke bevoegdheden, voldoen;

- R&B Wonen heeft, samen met collega-corporatie Stadlander, een treasurycommissie die het bestuur adviseert over treasuryaangelegenheden;
- de toekomstige financierings- en beleggingsbehoefte wordt in kaart gebracht aan de hand van de meerjarenbegroting. Een meerjarig kasstroomoverzicht voor de komende tien jaar maakt onderdeel uit van die meerjarenbegroting;
- jaarlijks wordt uit de eerste jaarschijf uit de meerjarenbegroting een maandelijkse liquiditeitsprognose opgesteld;
- besluiten worden genomen op basis van de meest actuele meerjarenprognose. Mede in relatie tot het treasuryjaarplan;
- indien er tussentijds majeure wijzigingen in de prognoses zijn te voorzien, worden eerste de prognoses geactualiseerd alvorens er een besluit wordt genomen;
- alle treasurystransacties worden geregistreerd in een gecertificeerd softwarepakket;
- de uitvoering van bepaalde (deel) taken van de treasuryfunctie kunnen worden opgedragen aan derden via een bestuursbesluit. Voorwaarde is dat deze derden onafhankelijk zijn en geen direct geldelijk belang hebben bij de uitkomst van te nemen beslissingen. De betrokkenheid mag evenmin conflicterend zijn met de gewenste functiescheiding. De corporatie gaat na dat de ingehuurde derden integer handelt richting de corporatie en niet tevens wordt betaald door een bank/derden m.b.t. de geleverde diensten / adviezen c.q. transacties.

Risicomanagement:

- rente- en rendementsrisico's die samenhangen met de ondernemingsfinanciering en projectfinanciering en beleggingen worden in eerste instantie beheerst door optimale aansluiting te zoeken op beleid en concrete plannen van de corporatie, tevens wordt gestreefd naar een beperking van de risico's.

Treasuryactiviteiten:

- het lenen van gelden met het doel deze uit te zetten bij dezelfde of een andere partij ("near banking") is niet toegestaan;
- financiering van R&B Wonen geschiedt volgens de uitgangspunten van bedrijfsfinanciering;
- externe financiering wordt zo veel mogelijk beperkt door primair de intern beschikbare financieringsmiddelen in te zetten om de renterisico's en het renteresultaat te optimaliseren;
- R&B Wonen streeft naar een optimale vervalkalender van haar leningenportefeuille, beleggingen en derivaten. De vervalkalender van de bestaande leningenportefeuille alsook de meerjarige kasstroomprognoses zijn bepalend voor het aantrekken van leningen. Er wordt daarbij gestreefd naar een in de tijd gelijkmatige spreiding van aflossingsverplichtingen, rentebetalingen en renteaanpassingen. Besluiten hierover worden in samenhang met het risicobeleid genomen;
- offertes worden minimaal bij twee partijen opgevraagd.

8. Externe bepalingen

R&B Wonen is een toegelaten instelling in de betekenis van de Woningwet. De Woningwet, het Besluit Toegelaten Instellingen Volkshuisvesting 2015 (hierna Btiv) en ministeriële regelingen zijn dan ook van toepassing. Daarnaast zijn er in de Woningwet ook algemene bepalingen opgenomen over verslaglegging, administratieve organisatie en informatievoorziening die ook betrekking hebben op treasury.

Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)

R&B Wonen is deelnemer van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en maakt voor (her)financiering van leningen mede gebruik van borgstelling door het WSW. Het WSW kent richtlijnen en normen waarbij onder andere wordt getoetst of deelnemers in aanmerking komen voor borgstelling door het fonds.

R&B Wonen conformeert zich sinds toetreding als deelnemer aan het deelnemersreglement. De richtlijnen en normen van het WSW vormen randvoorwaarden voor ons treasurybeleid. Over de mate waarin wordt voldaan aan de richtlijnen en normen van het WSW op het gebied van treasury leggen we jaarlijks aan het WSW verantwoording in het jaarverslag, de Prognose-informatie (dPi) en de Verantwoordingsinformatie (dVi) van R&B Wonen.

9. Administratieve organisatie en interne beheersing

Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten vormen onderdeel van het beleid:

- iedere transactie wordt door twee functionarissen geautoriseerd (vier ogen principe);
- het bestuur/de RvC kan zich desgewenst laten bijstaan door een externe deskundige;
- de externe accountant betreft de interne controle in haar controlewerkzaamheden en rapporteert daarover rechtstreeks aan de RvC.

10. Functiescheiding

De treasuryfunctie is gepositioneerd binnen diverse functies op de afdeling Bedrijfsvoering. Het treasurybeleid wordt primair uitgevoerd door de manager van die afdeling. Conform de bepalingen, opgenomen in het reglement financieel beleid en beheer is de functiescheiding vorm gegeven zoals beschreven in paragraaf 15.

11. Treasurycommissie

R&B Wonen heeft samen met collega-corporatie Stadlander een treasurycommissie die minimaal tien keer per jaar bijeenkomt. De vertegenwoordigers namens R&B Wonen in de treasurycommissie zijn: het bestuur en de manager Bedrijfsvoering.

De Treasurycommissie is een adviesorgaan die het bestuur gevraagd en ongevraagd adviseert over de uit te voeren transacties en overige treasuryvraagstukken. Het bestuur neemt deel aan

de treasurycommissie in de hoedanigheid van toehoorder. De belangrijkste besprekpunten van het overleg van de treasurycommissie voor de treasuryfunctie zijn:

- de beleidsuitgangspunten;
- de planning- en controlcyclus (van jaarplan via uitvoering/ bijsturing tot en met verantwoording);
- het verkrijgen van een actueel inzicht in de financieringsbehoefte of de beleggingsbehoefte, de liquiditeitspositie, kasstroomprognose en de risicopositie;
- het toetsen van de actuele situatie aan de bepalingen van het treasurystatuut en de uitgangspunten van het treasuryjaarplan;
- de wenselijkheid van wijzigingen in het treasurystatuut en het treasuryjaarplan;
- het beoordelen van mogelijke maatregelen en transacties, zoals leningen, beleggingen, derivaten, aan de hand van schriftelijke transactievoorstellen;
- het beoordelen van de effecten van genomen beleids- en uitvoeringsbeslissingen;
- het beoordelen van de borgbaarheid en financierbaarheid van (nieuwbouw) daeb-projecten;
- het beoordelen van de financierbaarheid van (nieuwbouw) niet-daeb-projecten;
- het bespreken van treasuryrapportages (inclusief liquiditeitsprognose);
- het inventariseren van de opleidingsbehoefte van de treasuryfunctionarissen;
- (één keer per jaar) het functioneren van de treasurycommissie;
- de (eventuele) keuze van een extern bureau. Hierbij worden betrokken de integriteit, de financiële stabiliteit van het treasurybureau, de professionaliteit van het bureau en de betrokken adviseur, geen resultaat fee, AFM-vergunning en ervaring in de woningcorporatiesector.

Het secretariaat van Stadlander vervult de secretarisrol voor de gezamenlijke treasurycommissie en stelt de verslagen van de bijeenkomsten op.

Relevante kennis borgen m.b.t. de treasurycommissie

Omdat treasuryactiviteiten erg specialistisch van aard zijn en gedegen kennis van de materie noodzakelijk is, dient de treasurycommissie als collectief aantoonbaar relevante kennis van treasury (?) te hebben. Minstens twee leden van de treasurycommissie moeten inzicht hebben in aard, werking en risico's van de afgesloten financiële contracten (waaronder derivaten en beleggingen). Zolang dit niet is ingevuld, dient de treasurycommissie een extern adviseur die over aantoonbare relevante kennis beschikt, deel uit te laten maken van de treasurycommissie.

12. Takkenpakket treasuryfunctie

De taken van de treasuryfunctie binnen R&B Wonen op het gebied van treasury zijn:

- het initiëren en coördineren van de beleidsvoorbereidende informatievoorziening;
- het actualiseren van kasstroomoverzichten;
- het opstellen en actualiseren van het treasurystatuut en het treasuryjaarplan;

- het bijhouden van externe ontwikkelingen (onder andere marktinformatie alsook wijzigingen in wet- en regelgeving) die mogelijk impact hebben op de treasuryfunctie;
- het doen van transactievoorstellen;
- uitvoeren van treasurytransacties;
- het opstellen van verantwoordingsinformatie;
- het onderhouden van contacten met banken en marktpartijen.

13. Financiële beleidscyclus

R&B Wonen gebruikt de jaarlijks financiële beleidscyclus voor het vaststellen van het treasurybeleid, voor het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid en voor het tussentijds sturen van het beleid gedurende het jaar. De beleidscyclus heeft als startpunt de (meerjaren)begroting met daarin het treasuryjaarplan, tussentijdse voortgangsrapportages en als eindpunt het jaarverslag.

14. (meerjaren)Begroting en treasuryjaarplan

Het treasuryjaarplan is een onderdeel van de (meerjaren)begroting. Dit plan bevat het beleid, de doelstellingen, het mandaat en de treasurytaken voor het komende jaar, waarbij rekening wordt gehouden met het in het treasurystatuut geformuleerde beleidskader alsook een risico (beheersings)paragraaf. In het treasuryjaarplan worden onder andere de volgende zaken vastgelegd:

- vertaling van (meerjaren-) begroting naar treasuryactiviteiten voor de duur van het begrotingsjaar;
- markt- en portefeuilleontwikkelingen;
- formulering treasurybeleid komend jaar;
- actiepunten en operationele activiteiten;
- limieten aan liquiditeiten, beleggingen en omvang financiële derivatenportefeuille;
- controle technische functiescheiding;
- de manier waarop wordt aangesloten op het beoordelingskader van de Autoriteit woningcorporaties en deelnemersreglement van het WSW;
- informatie over de lenings-, beleggings- en derivatenportefeuille;
- het renterisico op lange termijn;
- het verloop van de liquiditeitspositie voor de korte en lange termijn;
- voortgang Plan van Aanpak afbouw bestaande beleggingen en financiële derivaten met betrekking tot toezichtsbelemmerende bepalingen;
- maatregelen ter beheersing van liquiditeitsrisico's voortvloeiende uit financiële derivatencontracten, in de CSA's vastgelegde breakclausules en termination events;
- overige specifieke aandachtspunten.

Het treasuryjaarplan wordt opgesteld door de manager Bedrijfsvoering en ter advisering voorgelegd aan de treasurycommissie. Vervolgens wordt het plan voorgelegd aan het bestuur ter vaststelling en doorgeleid naar de RvC ter goedkeuring. Middels het vaststellen van de

begroting en het daarin opgenomen treasuryjaarplan geeft het bestuur het mandaat aan de manager Bedrijfsvoering om binnen deze kaders te gaan handelen.

15. Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Onderstaand overzicht op hoofdlijnen geeft de verdeling weer van de taken (en verantwoordelijkheden) binnen R&B Wonen en aan haar verbonden ondernemingen. Uitgangspunt hierbij is dat een duidelijke controletechnische functiescheiding wordt gehanteerd. Voor het uitvoeren van alle leningstransacties, derivatentransacties en beleggingen wordt vooraf per transactie door het bestuur het mandaat bekrachtigd voor de uitvoering door de manager Bedrijfsvoering.

Functie	Taken (verantwoordelijkheden)
RvC	<ul style="list-style-type: none"> • Geeft goedkeuring aan het reglement financieel beleid en beheer. • Geeft goedkeuring aan het treasurystatuut en wijzigingen daarvan. • Geeft goedkeuring aan het treasuryjaarplan en eventuele tussentijdse wijzigingen daarvan. • Geeft goedkeuring aan transactievoorstellen die buiten het bereik van het treasurystatuut of het treasuryjaarplan vallen. • Houdt toezicht op het gevoerde treasurybeleid en laat zich periodiek informeren over het gevoerde beleid en de doelstellingen in het treasuryjaarplan, afgezet tegen de resultaten van geëffectueerde transacties en maatregelen. • Geeft goedkeuring aan ongeborgde financiering en garanties. • Bespreekt jaarlijks met de accountant de controlebevindingen van het treasuryproces. • Geeft goedkeuring aan het jaarverslag, waaronder verantwoording over het gevoerde treasurybeleid.
Bestuurder	<ul style="list-style-type: none"> • Stelt het treasurystatuut en eventuele wijzigingen hierin vast. • Stelt het treasuryjaarplan en eventuele tussentijdse wijzigingen hierin vast. • Stelt de werkwijze (processen en procedures) binnen de treasuryfunctie vast. • Laat zich periodiek informeren over de treasuryactiviteiten. • Houdt toezicht op de naleving van besluiten en richtlijnen door medewerkers binnen het treasuryproces. • Neemt besluiten op grond van schriftelijke transactievoorstellen, die passen binnen het treasurystatuut en het treasuryjaarplan. • Beoordeelt achteraf de effectiviteit van treasuryactiviteiten en transacties (materiële controle). • Legt transactievoorstellen die buiten het bereik van het treasurystatuut of het treasuryjaarplan vallen, na vaststelling vooraf, ter goedkeuring voor aan de RvC • Legt jaarlijks verantwoording af aan de RvC.
Treasurycommissie	<ul style="list-style-type: none"> • Het adviseren van het bestuur over het te volgen treasurybeleid. • Bespreekt ingebrachte rapportages, notities en transactievoorstellen. • Beoordeelt het treasuryjaarplan en legt dit met advies voor aan het bestuur.

Functie	Taken (verantwoordelijkheden)
	<ul style="list-style-type: none"> • Beoordeelt voorstellen ter verbetering van de liquiditeit- en tegenpartijrisico's voor financiële contracten. • Beoordeelt periodiek de sturingsvariabelen voor de treasuryfunctie en legt dit met advies voor aan het bestuur.
manager Bedrijfsvoering	<ul style="list-style-type: none"> • Is verantwoordelijk voor het formuleren van beleidsvoorstellen ter adequate aanpassing van treasury activiteiten aan bedrijfsbeleid, Reglement financieel beleid en beheer of regelgeving. • Is verantwoordelijk voor het maken van transactievoorstellen. • Is verantwoordelijk voor de uitvoering van operationele treasurytaken en -activiteiten en de protocollering daarvan. • Is verantwoordelijk voor een gedegen voorbereiding van de vergadering van de treasurycommissie. • Bewaakt tijdens bijeenkomsten van de treasurycommissie een adequate besluitvorming conform treasurystatuut, mandatering en intern vastgestelde procesgang. • Identificeert en analyseert risicoposities en rapporteert hierover aan belanghebbenden. • Voert transacties uit op basis van goedgekeurde voorstellen. • Bewaakt periodiek de afstemming tussen het grootboek en de sub-administraties. • Ziet (mede) toe op een juiste verantwoording van treasurytransacties in de verslaglegging.
Medewerker Financiën en medewerker crediteuren	<ul style="list-style-type: none"> • Het opstellen van de liquiditeitsplanning, onder verantwoordelijkheid van de manager Bedrijfsvoering. • Het juist en volledig administreren van de financiële posities en transacties in de financiële administratie en de leningen- beleggingen- en derivatenadministratie. • Het controleren of transactiebevestigingen overeen komen met de transactie-informatie zoals verstrekt door de manager. • Dagelijks monitoring stand van liquide middelen. • Is verantwoordelijk voor een juiste uitvoering van het betalingsverkeer voortkomend uit de aangegane transacties.
Controller	<ul style="list-style-type: none"> • Toetst en adviseert het bestuur over de inhoud van het treasurystatuut, het treasury jaarplan en de jaarlijkse verantwoording. • Controleert conform de interne protocollen periodiek de treasuryactiviteiten. • Risicosturing en beheersing.
De externe accountant	<ul style="list-style-type: none"> • Het in het kader van haar reguliere controletaak adviseren en controleren betreffende feitelijke naleving van het treasurystatuut. • Controleren wettelijke voorschriften en beleidsregels toezichthouder en WSW voor zover van toepassing op het treasurybeleid en onderhevig aan accountantscontrole.

In de volgende tabel staan de bevoegdheden en de daarbij benodigde autorisatie voor de treasuryactiviteiten.

Bevoegdheden	Uitvoering	Autorisatie (vooraf)	Registratie (achteraf)	Controle (achteraf)
Betalingen	Manager	Bestuurder	Medewerker crediteuren	Manager
Afsluiten contracten geldmarkt (< 2 jaar)	Manager	Bestuurder	Medewerker financiën	Manager
Afsluiten contracten kapitaalmarkt (> 2 jaar)	Manager	Bestuurder	Medewerker financiën	Manager
Afsluiten transacties voor derivaten	Manager	Bestuurder	Medewerker crediteuren	Manager
Uitzetten deposito's / spaarrekening	Manager	Bestuurder	Medewerker crediteuren	Manager
Afsluiten beleggingen	Manager	Bestuurder	Medewerker crediteuren	Manager
Aangaan of beëindigen van contracten met banken en andere geldverstrekkers	Manager	Bestuurder	Medewerker crediteuren	Manager
Openen en sluiten van bankrekeningen	Manager	Bestuurder	Medewerker crediteuren	Manager

Besluiten rond treasuryactiviteiten

Besluiten passend binnen het treasurystatuut en het treasuryjaarplan worden genomen door het bestuur. Besluiten die niet passen binnen het treasurystatuut en het treasuryjaarplan worden vooraf ter goedkeuring aan de RvC voorgelegd.

Besluiten worden uitsluitend genomen op basis van schriftelijke transactievoorstellen en dienen te passen binnen de randvoorwaarden van het treasurystatuut en het treasuryjaarplan. Transactievoorstellen worden (waar mogelijk en zinvol) voorzien van een kosten / baten analyse.

Voortgangsrapportages

Per kwartaal worden er door het bestuur voortgangsrapportages opgesteld over de realisatie van de in het treasuryjaarplan opgenomen doelstellingen. Voor de beheersing van het beschikbaarheidsrisico worden er ook liquiditeitsprognoses opgenomen in de voortgangsrapportages. In de voortgangsrapportages worden minimaal de volgende onderwerpen behandeld:

- ontwikkeling van de kaspositie over de rapportageperiode in vergelijking tot de prognose uit de vorige rapportage;
- gedurende de rapportageperiode verrichte financiële transacties (type, tegenpartij, modaliteiten);
- liquiditeitsprognoses;

- alle interne en externe ontwikkelingen die voor het resterende jaar van belang zijn met betrekking tot de liquiditeitspositie en het aantrekken en uitzetten van gelden.

16. Jaarverslag

In het jaarverslag wordt op een transparante, complete en inzichtelijke wijze, over het gevoerde beleid verslag gedaan van:

- het treasurystatuut: het beleid en de uitvoering voor treasuryactiviteiten in relatie tot dit statuut;
- de beleggingsportefeuille, leningenportefeuille en derivatenportefeuille;
- de samenstelling en omvang en marktwaarde (ontwikkeling) van de beleggingen en financiële derivaten;
- de looptijden van de beleggingen, leningen en financiële derivaten.

17. Het sturingsmodel voor treasury

R&B Wonen neemt in de meerjarenbegroting/het treasuryjaarplan tevens voor ten minste tien jaar volgend op het laatst afgesloten boekjaar, streefwaarden en prestatie-indicatoren op, die betrekking hebben op treasury. Deze worden in relatie tot de in die jaren te verwachte financiële situatie en financiële risico's vastgelegd.

18. Risicomanagement

De belangrijkste risico's die betrekking hebben op alle treasury activiteiten zijn:

- het renterisico;
- het beschikbaarheidsrisico;
- het liquiditeitsrisico;
- het tegenpartijrisico.

19. Het renterisico

Het renterisico betreft het risico dat de toekomstige operationele kasstromen van R&B Wonen negatief worden beïnvloed door wijzigingen in de rentestanden.

Onder renterisico wordt verstaan de optelsom van:

- de schuldrestanten van de langlopende leningen die (deels) worden geherfinancierd in het betreffende jaar;
 - schuldrestant van leningen op moment van renteconversies en spreadherzieningen;
 - leningen met een variabele rente;
 - kort geld (zie onderdeel Liquiditeitenbeheer - instrumenten);
- verminderd met:
- de som van de schuldrestanten van de leningen waarvan de renterisico's zijn afgedekt met financiële derivaten.

Alleen de bestaande renterisicopositie is onderwerp van renterisicobeheer.

Doelstelling

Doel is het renterisico in de tijd te spreiden zodat R&B Wonen een hoge mate van zekerheid krijgt over de toekomstige rentekosten. Daarnaast, gegeven de mogelijkheid in beperkte mate een renterisico te lopen, de rentekosten te minimaliseren voor de langere termijn.

Limieten

Voor het renterisicobeheer gelden de volgende limieten:

- het afgesproken rentetarief mag niet het (maandelijks door het WSW gepubliceerde) renteplafond overschrijden;
- een lage risicoscore bij (geen harde limiet): over eerste vijf jaar per jaar maximaal 15% renterisico en over de eerste tien jaar maximaal 20% renterisico (renterisico in verhouding tot de geborgde schuldpositie).

20. Het beschikbaarheidsrisico

Het risico bestaat uit de behoefte aan nieuwe (her)financiering voor de komende twaalf maanden minus de mate waarin op dit moment met zekerheid in deze behoefte kan worden voorzien.

Het beschikbaarheidsrisico is afhankelijk van:

- de algemene economische situatie, en meer specifiek de woningmarkt, inclusief het aanbod van financieringsmiddelen;
- het risicoprofiel van R&B Wonen;
- een aantal andere elementen die in het treasury statuut worden geadresseerd.

Doelstelling

Doel is in hoge mate in de financieringsbehoefte voor de komende zes maanden te voorzien.

Limieten

In het algemeen zal R&B Wonen alleen geborgde lange termijn financiering kunnen aantrekken indien het WSW een borgingsplafond toekent en R&B Wonen dit gestelde maximum niet overschrijdt. Om ongeborgde financiering te kunnen aantrekken is voldoende onderpand noodzakelijk, dat door WSW moet zijn vrijgegeven.

De hoogte van het borgingsplafond dient voldoende te zijn om aan de financieringsbehoefte in een jaar te voldoen.

Instrumenten

Voor het beheren van het beschikbaarheidsrisico heeft R&B Wonen de volgende instrumenten tot haar beschikking:

- beleid over hoe om te gaan met 'collateral' verplichtingen uit hoofde van het aanhouden van financiële derivaten;
- beleid over hoe om te gaan met relaties met financiers;
- beleid over hoe om te gaan met het aantal financiers;
- beleid over welke eisen te stellen aan de kwaliteit van de financiers;

- beleid over de mate waarin een samenloop van vervaldata van lopende leningen wordt toegestaan.

De financieringsbehoefte wordt op basis van een geactualiseerde liquiditeitsplanning ingeschat. In het treasuryjaarplan zal worden vastgelegd in welke mate de financieringsbehoefte zal worden afgedekt. Bij een verwachte significante verslechtering van het risicoprofiel zal de toekomstige financieringsbehoefte idealiter voortijdig worden gefinancierd.

21. Het liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico betreft het risico dat de corporatie of haar verbonden ondernemingen op enig moment niet aan de direct opeisbare financiële verplichtingen kan voldoen.

Doelstelling

Doelstelling van R&B Wonen is het zorg dragen voor een effectieve en efficiënte financiering van alle voorgenomen activiteiten (inclusief 100% dochtermaatschappijen). Concreet betekent dit dat er voldoende borgingsplafond bij het WSW voor de investeringen in sociale woningbouw beschikbaar is, dat tijdig ongeborgde (her-) financiering beschikbaar is en voor de korte termijn voor ruimte in beschikbare kredietlijnen bij banken.

Limieten

Een kortgeldfaciliteit van maximaal 7,5% van de materiële vaste activa volgens de meest recente jaarrekening. De looptijd van de aan te trekken leningen mag niet langer zijn dan twee jaar.

Instrumenten

- R&B Wonen zorgt voor een kwalitatief goede en periodiek geactualiseerde liquiditeitsprognose en -planning, inclusief scenarioanalyse.
- Daarnaast vloeit een liquiditeitsrisico voort uit de margin call verplichtingen voortvloeiend uit CSA afspraken, break clauses en mogelijke termination events. Op het moment van opstellen van dit treasurystatuut heeft R&B Wonen geen derivaten en wordt ook niet verwacht dat binnen afzienbare tijd derivatencontracten worden afgesloten. Het aanhouden van een liquiditeitsbuffer is daarom niet aan de orde.
- Bij de totstandkoming van het treasuryjaarplan levert de afdeling Bedrijfsvoering een actieve bijdrage aan de kaderzetting, het opstellen en de beoordeling daarvan. Op basis daarvan kan beoordeeld worden of zowel voor het eerstkomende jaar als over een periode van tien jaar voldoende liquiditeiten / financieringsruimte beschikbaar is.

22. Het tegenpartijrisico

Bij het aangaan van financiële transacties loopt R&B Wonen een kredietrisico. Het kan zijn dat de tegenpartij niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. In dat geval lijdt R&B Wonen mogelijk een verlies. Doelstelling is mogelijke verliezen voortkomend uit een gelopen kredietrisico te minimaliseren.

Limieten

Om mogelijke verliezen te voorkomen streeft R&B Wonen er naar financiële (trans)acties aan te gaan met financieel solide tegenpartijen met zo hoog mogelijke lange termijn credit rating. Deze lange termijn credit rating van de betreffende tegenpartij zal minimaal "single A" (of vergelijkbaar) dienen te zijn (Standard & Poor's: "A", Fitch: "A" en Moody's "A2"), afgegeven door tenminste twee van de drie rating bureaus.

Instrumenten

R&B Wonen gebruikt de volgende mogelijkheden om het tegenpartij risico te reduceren:

- de keuze van tegenpartijen;
- de spreiding over tegenpartijen;
- het verkrijgen van onderpand. Indien de totale uitstaande vordering de gestelde limiet dreigt te overschrijden dan kan R&B Wonen aan de tegenpartij onderpand gaan vragen.

23. Uitgangspunten financiering

- Bepalingen opgenomen in paragraaf 7 algemene uitgangspunten.
- Het streven naar flexibiliteit in de leningenportefeuille zodat de omvang van de financiering snel aangepast kan worden aan een veranderde financieringsbehoefte.
- Er wordt gestreefd naar spreiding over de diverse geldgevers

24. Financiering met WSW-borging

Voor de DAEB-tak wordt in principe de financiering met borging van het WSW aangetrokken. Afwijkingen van dit uitgangspunt dienen goed gemotiveerd te worden voorgelegd aan het bestuur ter besluitvorming.

De randvoorwaarden voor geborgde financiering zijn:

- Er worden geen middelen aangetrokken voor een langere periode dan op grond van de (meerjaren-) begroting / prognoses en op basis van het beleid van R&B Wonen nodig is.
- Financiering wordt aangetrokken op basis van een geprognosticeerde financieringsbehoefte. Voor geborgde financieringen geldt een uiterste stortingsdatum van zes maanden (WSW-richtlijn) na afsluiten overeenkomst.
- Leningen waarin zogenaamde embedded options zijn verwerkt, zijn niet toegestaan.
- Voor het aantrekken van nieuwe financiering dient de gemeentelijke achtervang op voorhand geregeld te zijn conform het WSW reglement.
- Om het herfinancieringsrisico te reduceren dient in een jaar maximaal 10% van de uitstaande leningenportefeuille aflosbaar te zijn.

25. Financiering zonder WSW-borging

In dit hoofdstuk zijn de contouren vastgelegd waarbinnen besluiten genomen worden over het aantrekken van ongeborgde leningen voor niet-borgbare projecten door de corporatie. Omdat alle projecten uniek zijn, wordt hier de randvoorwaarden op hoofdlijnen weergegeven.

Aangezien het met name nieuwe niet-DAEB projecten betreft zal er veelal sprake zijn van projectfinanciering. Onder projectfinanciering wordt in dit kader verstaan het voor korte termijn (< 2 jaar) aantrekken van gelden bij derden zonder WSW borging voor de realisatie van een bepaald project.

Bij financiering van niet-DAEB projecten is sprake van (onderdelen) van de markttoets conform de Woningwet en Btiv. Er zal conform de wettelijke procedure gehandeld dienen te worden: aanvragen externe offertes, WSW-toets, rendementseisen etc. Het daadwerkelijk aangaan van financieringsverplichtingen kan pas plaatsvinden na toestemming van de Aw om het niet-DAEB project te mogen gaan uitvoeren. Financierbaarheid (intern of extern) van een niet borgbare project is een voorwaarde voor de voortgang van het project.

De uitgangspunten voor niet-borgbare financiering zijn:

- R&B Wonen komt zowel voor als na aantrekking van de ongeborgde lening voor reguliere borging door WSW in aanmerking;
- de ongeborgde lening past binnen het financieringsbeleid van R&B Wonen op totaal niveau (bedrijfsfinanciering);
- er is specifiek aandacht voor het herfinancieringsrisico en het renterisico van de totale ongeborgde leningenportefeuille (inclusief de nieuw aan te trekken ongeborgde lening);
- het project waarvoor borging wordt aangetrokken past binnen de portefeuillestrategie van R&B Wonen;
- verplichtingen (van enige omvang) voor niet-DAEB activiteiten kunnen pas aangegaan worden nadat gecommiteerde financiering binnen criteria van het investeringsstatuut geregeld is;
- voordat de lening wordt aangetrokken heeft het WSW daarvoor toestemming verleend inclusief toestemming van het WSW voor vrijgave van onderpand (indien aan de orde);
- rentescenario's: ieder project wordt "doorgerekend" op basis van rentescenario's;
- rentemanagement: afhankelijk van de omvang en de duur van het project wordt een "rente management plan" opgesteld. In dat plan zal onder andere aandacht worden gegeven aan de renterisicobeheersing, de flexibiliteit in de financiering en de kasstromen van het project;
- het tegenpartijrisico wordt beperkt door geen leningsovereenkomsten te sluiten waarin is opgenomen dat leningen terstond opeisbaar zijn indien de lening verstrekker in surseance van betaling verkeert, of andere clausules met een dergelijke strekking;
- nieuwe financiële producten worden voor het afsluiten getoetst of ze voldoen aan de wet- en regelgeving en zo nodig voorgelegd aan het WSW, de Aw en de accountant (i.v.m. verslagleggingsvereisten).

Mogelijke zekerheden zijn:

- Het Bestuur besluit over het geven van (aanvullende) garanties en / of zekerheden.
- Voor het verstrekken van zekerheden aan derden is toestemming van het WSW vereist.
- Zekerheden (bv hypothecaire zekerheid) voor de financiering van een nieuw project worden in eerste instantie gegeven op basis van de waarde van dat project.
- Alle zekerheden die R&B Wonen verstrekt worden nauwkeurig omschreven en zijn altijd begrensd in omvang en looptijd.
- De te verstrekken zekerheden worden integraal opgenomen in het financieringsadvies.
- Externe kaders (met name artikel 21d van de gewijzigde Woningwet) worden in acht genomen.

Besluitvorming

- De treasurycommissie adviseert het bestuur over de financierbaarheid. De overwegingen die tot het advies hebben geleid worden geprotocolleerd.
- Dit advies vormt onderdeel van de formele besluitvorming van het doorgaan van het project.

Na een goedkeurend besluit door het bestuur, is de manager Bedrijfsvoering verantwoordelijk voor de contracten met financiers en voor het aantrekken van de financiering voor het project.

26. Financiële derivaten

Financiële derivaten zijn:

- a) financiële contracten waarvan de waarde is afgeleid van een onderliggende waarde of een referentieprijs, of
- b) onderdelen van financiële contracten die, op zichzelf beschouwd, financiële contracten als bedoeld in onderdeel a zijn. Financiële derivaten dienen altijd één op één aan te sluiten op de financieringsactiviteiten van de onderneming.

Beleid voor derivaten

Het aantrekken en afstoten van financiële derivaten heeft uitsluitend ten doel om risico's van het financiële beleid en beheer te beperken, specifiek het beheren van het renterisico. Derhalve zal de netto derivatenportefeuille per saldo nooit de omvang van de leningenportefeuille overstijgen.

Uitgangspunt zal zijn dat R&B Wonen in principe geen gebruik maakt van financiële derivaten. Uitzonderingen zijn:

- er is geen goede alternatieve oplossing beschikbaar;
- ten opzichte van de geoffreerde financieringsalternatieven resulteert het aangaan van een lening in combinatie met een financiële derivatentransactie in substantieel lagere financieringskosten (de verschillende mogelijkheden moeten (per saldo) volledig vergelijkbaar zijn. In deze situatie wordt, indien mogelijk, het derivaat integraal onderdeel van de leningendocumentatie.

Eisen voor financiële derivaten:

- het aantrekken van financiële derivaten wordt alleen toegestaan na het afwegen van alternatieven (kosten- en batenanalyse) en risicoanalyse;
- deelnemersreglement /richtlijnen WSW.

Vanuit het wettelijke kader, weergegeven in het reglement financieel beleid en beheer:

R&B Wonen hanteert voor derivaten de bepalingen die opgenomen zijn in het reglement financieel beleid en beheer, onder 3.2 “Derivaten”.

27. Beleggingen en collegiale leningen

Beleggingsbeleid

Beleggingen zijn geen kernactiviteit van de corporatie. Dit wordt door R&B Wonen vormgegeven door:

- het aantrekken en afstoten van beleggingen is uitsluitend ingegeven op het beperken van risico's van het financiële beleid en beheer en op het borgen van de financiële continuïteit;
- uitsluitend risicomijdend te beleggen.

Eisen aan beleggingen

- De looptijd van een belegging dient in verhouding te staan tot de periode waarin de belegde middelen feitelijk niet benodigd zijn om aan de lopende financiële verplichtingen te kunnen voldoen, zoals blijktend uit een actuele kasstroomprognose.
- De bestaande beleggingsportefeuille wordt periodiek geanalyseerd of deze voldoet aan het reglement financieel beleid en beheer. Indien een belegging niet voldoet dan stelt de treasurycommissie een plan van aanpak op, en legt deze voor aan de Aw. Het uitgangspunt bij dit plan is de desbetreffende belegging in zo spoedig mogelijk haalbaar te achten termijn wordt afgebouwd, rekening houdend met bedrijfseconomische uitgangspunten.

Vanuit het wettelijke kader, weergegeven in het reglement financieel beleid en beheer:

R&B Wonen hanteert voor beleggingen en collegiale leningen de bepalingen die opgenomen zijn in het reglement financieel beleid en beheer, onder 3.3 “Beleggingen en collegiale leningen”.

28. Liquiditeitenbeheer

Liquiditeitenbeheer betreft het beheer van saldi in rekening courant en de portefeuille geldmarkttransacties met een looptijd van maximaal twee jaar. De uitgangspunten voor liquiditeitenbeheer zijn:

- de liquiditeitspositie dient te allen tijde te waarborgen dat verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen;
- optimaliseren van het rendement op beschikbare liquide middelen tegen zo min mogelijke kosten. Hierbij wordt als voorwaarde gesteld dat deze liquide middelen op elk moment tijdig en tegen lage kosten verkrijgbaar zijn. Ontwikkelingen in de kaspositie worden periodiek vergeleken met de prognose;
- kortgeldfinanciering (waaronder rekening-courant) dient altijd onder de grens zoals gesteld door het WSW te blijven.

Doelstelling

De doelstelling van liquiditeitenbeheer is dat de corporatie te allen tijden moet kunnen voldoen aan de lopende betalingsverplichtingen. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de verplichte liquiditeitsbuffer in het kader van de derivatenportefeuille.

Eisen voor het liquiditeitenbeheer:

- het zorg dragen voor een effectief, veilig en efficiënt betalingsverkeer;
- betaalrekeningen aangehouden bij een daartoe aangewezen huisbank. Deze heeft haar hoofdkantoor in de Euro-zone en is voorzien van een A-rating afgegeven door ten minste twee van de drie ratingbureaus Moody's, Standard and Poor's en Fitch. Bij de selectie van een huisbank wordt vooraf vastgelegd op basis van welke criteria de selectie gemaakt wordt;
- waar mogelijk worden door interne financiering de externe rentelasten geminimaliseerd. Alle rekeningen worden zo veel mogelijk opgenomen in een saldo- en compensatieregeling;
- geldmarkttransacties moeten tot doel hebben het korte termijn resultaat over liquiditeitsoverschotten en –tekorten te verbeteren (maximalisatie van de renteopbrengst, minimalisatie van de rentekosten);
- geldmarkttransacties dienen een zichtbare meeropbrengst te hebben in relatie tot de daarmee gemoeide werkzaamheden;
- geldmarkttransacties (U/g) mogen een maximale looptijd van 2 jaar hebben;
- het tegenpartijrisico wordt beperkt door de liquide middelen te spreiden over de verschillende financiële instellingen.

Kredietfaciliteit:

R&B Wonen beschikt nu niet over een direct opvraagbare kredietfaciliteit, maar zou daarvoor kunnen kiezen om op onverwachte ontwikkelingen in te kunnen spelen en om kortstondige financieringsbehoefte op te vangen. De eisen voor een eventuele kredietfaciliteit zijn:

- financiering door middel van een kredietfaciliteit zal voldoen aan maximering zoals de WSW-norm die aangeeft;
- voor het aantrekken van een kredietfaciliteit is voorafgaande toestemming van WSW nodig;
- verstrekken van een bankgarantie aan derden legt beslag op (een gedeelte van) de liquiditeiten en is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming hiervoor van de bestuurder. Daarbij wordt tevens rekening gehouden met het deelnemersreglement van het WSW;
- uitzonderingen zijn toegestaan in de vorm van rekening courant, onderhandse leningen, deposito's of hiermee vergelijkbare spaar- en beleggingsproducten en moeten voldoen aan de limieten per geldnemer en noteren in Euro. De geldnemers zijn solide debiteuren met een recente rating.

Vastgesteld te Heinkenszand
op 15 mei 2018

Goedgekeurd te Heinkenszand
op 22 mei 2018

dr. P.J.J.M. Bevers,
directeur-bestuurder

drs. W.D. Janse-Alewijnse,
voorzitter raad van commissarissen